

Läsnyckel

Amulett

av Kazu Kibuishi

Bok Ett: Stenväktaren

Hegas arbetsmaterial heter nu Läsnycklar – med lite mer fokus på samtal och bearbetning. Vi vill att böckerna ska räcka länge och att läsaren ska aktiveras på olika sätt, och på flera plan. Ibland fokuserar Läsnyckeln mest på innehållet, ibland mer på genren eller formen, det beror på vilken titel det gäller.

Läsnyckeln till *Amulett* kan användas både som lärarhandledning för boksamtal och som ingång för enskild läsning. Välj ut det som passar dina elever!

Text & bild

Amulett är Hegas första serie-roman. Är du en ovan serie-läsare kan det ta lite tid innan du hittar rytmen i berättelsen: i *Amulett* händer det mycket i bild som den fåordiga (= inte så många ord) texten inte säger rakt ut, man måste "läsa" bilderna precis som texten i en vanlig bok. Berättelsen byggs parallellt i text och bild - tänk på *Amulett* som en film på papper!

Texten i *Amulett* är i stort sett bara dialog. Dialogen driver handlingen framåt. Det är bilderna som visualiserar handlingen och miljöerna, men de visar också personernas känslor. Även personkaraktäristiken skapas genom dialogen, samt med inre monolog, och genom hur personerna handlar. Det skapar stort utrymme för (och ställer krav på) läsaren att själv fylla i. Luckorna, tolkningsmöjligheterna, i berättelsen öppnar också för boksamtal, t ex om någon av gestalternas karaktär.

Om du som lärare vill ha fler ingångar än vad den här Läsnyckeln ger till att "läsa mellan raderna" kan Hegas Läsnyckel till bilderboken *Marias docka* ge vidare tips.

Fantasy

Amulett är en fantasyberättelse med många av genrens klassiska beståndsdelar. Läs gärna *Amulett* i ett fantasy-tema där ni också tittar på film, t ex *Coraline* av Neil Gaiman, som bygger på boken med samma namn, och *Det levande slottet* (2004). På Hegas har vi också Jan Kjaers *Den magiska hjälmen* (2011) och våren 2012 kommer *Förrädaren*, första delen i fantasy-serien "Denni från Tyrenäs" av Leif Jacobsen (författaren till moppe-serien som startade med *Razzia* (2009)).

Förutom att äventyr och magi lockar till läsning gör ett genre-tema att eleverna lär sig hur berättelserna är uppbyggda, vilka beståndsdelar som är viktiga i genren. Då blir man en mer uppmärksam läsare och får bra verktyg för eget skrivande. Läsnyckeln till *Amulett* guidar er en bit på vägen!

Före läsningen

- Titta på omslaget – påminner det dig om andra böcker du har läst, eller filmer du har sett? Känner du igen bildstilen?

Ja, kanske har du läst *manga*? Manga är den japanska serien med sin specifika tecknarstil, t ex Dragonboll. *Amulett* är ingen manga men har en del drag därifrån. Till exempel sättet att teckna ganska rena ansikten där dragen (näsa, mun, ögon) inte är så skarpt och särskiljande tecknade. Gestalterna blir inte så individuella, men de stiliserade ögonen och munnen förmedlar nästan över-tydligt känslor och uttryck.

Kazu Kibuishi har skrivit och tecknat *Amulett* tillsammans med många medhjälpare. Serien är både färglagd och textad för hand. Kazu Kibuishi berättar om arbetet med *Amulett* här:

<http://www.youtube.com/watch?v=ZqCX6DPkRbA&feature=related>

- Vilken *genre* (= typ av berättelse) tror du att *Amulett* är? Vad är det som tyder på det? Har du läst andra böcker/sett filmer i samma genre? Vilka?
- Gestalterna på omslaget - vilka kan det vara? Vad betyder det att vara Stenväktare, tror du? Är stenen magisk, eller varför behöver den vaktas? Och mot vem eller vad?
- Det första avsnittet i *Stenväktaren* kallas Prolog – vad är det?

En *prolog* (betoningen ligger på det andra o-et) är ett slags fristående *inledning*, en upptakt. Något som inte hänger ihop med resten av handlingen och som inträffar långt tidigare, men som är det utlösande för den händelsekedja som blir själva berättelsen.

Det kan också finnas en *epilog*. Det är en fristående *avslutning*, en slags avrundning eller sammanfattning. Ofta ligger den en bit längre fram i tiden och visar någon slags effekt av berättelsen.

- I fantasy-böcker/filmer finns det vissa saker som ofta återkommer, t ex:
 - händelserna utspelas i en eller flera främmande världar
 - det finns någon slags port mellan världarna
 - det finns både människor och andra folkslag
 - goda och onda krafter/personer
 - magiska föremål, kanske vapen
 - en hjälte
 - hjälstens medhjälpare
 - ett sällskap med olika sorters folk som ger sig ut på ett uppdrag, en *quest*
 - uppdraget

När du läser *Amulett/Stenväktaren*, fundera över de olika punkterna ovanför. Hur är det i den här boken? Frågor att ta med i läsningen (och att återkomma till efteråt):

Vad spelade händelsen i prologen för roll för handlingen? Hur långt före ligger den i tid? Hur kommer barnen in i den andra världen – och varför?

Har Emily ett uppdrag? Vad är det?

Vilka är hjälparna?

Vilka tycker du är goda/onda? Nu är *Stenväktaren* ju bara första delen av en längre berättelse så vi kan inte säkert veta t ex vilka personer som är goda, bara hur de verkar just nu.

Efter läsningen

Då återkommer vi till frågorna som du kunde fundera över under läsningen. Det finns sällan några rätta svar, utan man kan tolka berättelsen olika. Arbeta med frågorna i **boksamtal** tillsammans med andra som läst *Amulett/Stenväktaren* eller fundera själv och skriv ner dina tankar som en analys av boken:

Vad spelade händelsen i prologen för roll för handlingen? Hur långt före ligger den i tid?

Det gamla huset med ingångar till andra världar – känner du igen det motivet från andra böcker/filmer? (t ex *Coraline* eller *Narnia*)

Hur kommer barnen in i den andra världen – och varför?

Hur är den andra världen? Hur ser det ut? Mörk/ljus, kall/varm, modern/förr i tiden, i staden/på landsbygden... Vilka lever där?

Har Emily ett uppdrag? Vad är det? Vem ger henne det?

Vilka är hjälparna?

Vilka gestalter är goda/onda? Nu är *Stenväktaren* ju bara första delen av en längre berättelse så vi kan inte säkert veta t ex vilka personer som är goda, bara hur de verkar just nu.

Fundera över Emilys roll – varför/för vem gör hon det hon gör? Är hon ond eller god - eller kan det vara så att en person är varken eller utan bara gör vad som krävs eller känns rätt just då?

Varför vill inte Nevin att Emily ska använda amulettens kraft? Det här att magi/magiska föremål inte bara gör gott utan kan ha en farlig inverkan – känner du igen det från någon annan bok/film?

Var det någon scen/händelse i boken som du tyckte var något extra, otäck eller rolig eller spännande eller...? Varför?

Copyright Bokförlaget Hegas

Var det någon bild/bilder som du fastnade för, som var snygg, hemsk, fin eller...? Beskriv varför?

Var det något som överraskade dig?

I slutet av Bok Ett är Emilys omedelbara mål – att rädda mamman från monstren - vunnet men de måste vidare för att ... ja, göra vad? Och vad kommer mer att hända i kommande delar? Mammans kidnappning är kanske bara upptakten på ett större äventyr – eller vad tror du? Vilka blir de viktigaste personerna i nästa del?

Skriv en Prolog till *Amulett Bok Två* som sammanfattar händelserna i *Bok Ett*.
Stenväktaren, den bok du just har läst.

Mycket läsnöje!